

Allah Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem- zamanında sahabeler yatsı namazını beklerken uyuklar, bu sebeple başları önlerine düşerdi. Sonra kalkarlar abdest almadan namaz kılarlardı.

Enes b. Malik -radiyallahu anh- şöyle demiştir: Allah Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem- zamanında ashabi yatsı namazını beklerken uyuklar, bu sebeple başları önlerine düşerdi.

Sonra kalkarlar abdest almadan namaz kılarlardı.

[Sahih Hadis] [Ebû Dâvûd rivayet etmiştir - Müslim rivayet etmiştir]

Allah Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem- hayatta iken sahabeler geç vakitte kılınan yatsı namazını beklerken derin uykuya dalmadan uyur, sonra da abdest almadan namazı kılarlardı. Allah Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem-'in zamanında bir fiil yapıldı ise ve o bunu inkâr etmediyse bu ikrardan sayılırdı. İkrar da; söz, fiil ve tasdikten oluşan Nebevi sünnetin bir kısmıdır. Allah Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem-'in zamanında bir fiil yapılıyor ve o bunu inkâr etmiyorsa bu takriri sünnet kapsamına girmektedir. Eğer namazları batıl olsaydı ya da yaptıkları caiz olmasaydı Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bunu bildiğinden dolayı ya da bu konuyla alakalı kendisine vahiy edilmesi vasıtasıyla onları uyarırdı. Ancak onun vefatından sonra yapılanlar bu kapsamda değerlendirilmez. "Başları önlerine düşerdi" yani, uyuklamadan dolayı başları öne eğilirdi. Başka bir rivayette "Ben onlardan birisinin horuldamasını duyardım, sonra da kalkar abdest almadan namaz kılarlardı." Bir diğer rivayette, "Yanları üzerine yatar sonra da abdest almadan namaz kılarlardı." Yani: Abdest almadan namaza kalkarlardı. Çünkü onların uykuları derin bir uyku değildi. Aynı zamanda eğer bu hareketleri abdesti bozsaydı Allah Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem- bunu ikrar etmezdi. Delilleri birleştirdiğimizde bu sonuca varmaktayız. Küçük ve büyük abdest gibi abdesti bozan uyku hakkında Allah Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem-; "Ancak büyük abdest, küçük abdest ve uykudan dolayı" abdest alınmasını emretmiştir. Aynı şekilde Ali -radiyallahu anh-'ın hadisinde Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: «Göz, makatın bağıdır. Her kim uyursa, abdest alsın.» Muaviye -radiyallahu anh-'ın rivayetinde: «Göz makatın bağıdır. Gözler uyuduğu vakit bu bağ çözülmüş olur.» Bu deliller bize uykunun abdesti bozduğunu göstermektedir. Elimizdeki hadis ve benzeri rivayetler uykunun abdesti bozmadığını göstermektedir. Bundan dolayı elimizdeki hadis ve "horuldama ve yanları üzerilerine uzanma" rivayetleri uykunun derin olmayan uykuyu ifade ettiğini göstermektedir. Onlardan birisinde horuldama duyulurdu, o da derin uykudan önce uykunun başlangıcıdır. Yani yanı üzere uzanmak derin uyumak manasına gelmez. Bundan dolayı deliller bir araya toplandığında hepsi ile amel edilir. Tabi ki bir araya toplamak mümkünse. Çünkü bu bazısının manasını yok saymaktan daha evladır. Sonuç olarak: Eğer insan derin bir uykuya dalıp,

şuurunu bütünüyle kaybederse, bu durum abdest almasını gerekli kılar. Şayet derin bir uykuya dalmaz ise yeniden abdest alması gerekmez. İbadet için ihtiyatlı ve evla olan abdest almak olsa dahi. Eğer kişi, uykusunun derin olup olmadığına şüphe ederse abdesti bozulmaz. Çünkü asıl taharetin varlığıdır. Kesin olan şüphe ile ortadan kalkmaz. Şeyhu'l-İslam İbn Teymiyye -rahimehullah- şöyle demiştir: Kendisinden şüphe edilen uykuya gelince, uyuduğu esnada yellenme gerçekleşti mi yoksa gerçekleşmedi mi şüphesi abdesti bozamaz. Çünkü taharet yakın/kesin bilgi ile sabittir şüphe ile ortadan kalkmaz. Mecmuu Fetava Şeyhu'l-İslam (21/394), Sübülüs Selam(1/88, 89), Fethu Zilcelali Vel-İkram(1/238), Tavdihul Ahkam(282, 283), Teshilul İlmam(1/170, 171)

<https://sunnah.global/hadeeth/tr/show/8394>

النجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY

